

اورانیوم ما زیر آوار تاسیسات هسته ای بمباران شده است| اعتبار توافق با آژانس تا زمانی است که هیچ عمل خصمانه‌ای علیه ایران انجام نشود به خصوص اسنپ‌ک| آژانس مورد به مورد درخواست می‌کند؛ در صورت پذیرش شورا دسترسی داده خواهد شد.

همکاری با آژانس از طریق شورای عالی امنیت ملی است؛

«سید عباس عراقچی» وزیر امور خارجه جمهوری اسلامی ایران در برنامه زنده گفتگوی ویژه خبری شبکه خبر در پاسخ به این پرسش که آیا توافق و اطلاع آژانس بین‌المللی انرژی اتمی از وضعیت و مواد غنی‌شده ایران امکان حمله مجدد به تاسیسات را فراهم می‌کند؟ گفت:

در اینجا باید دو موضوع را از یکدیگر تفکیک کرد؛ نخست، گفتگوها و مذاکرات ما با سه کشور اروپایی که همواره در جریان بوده است. این سه کشور هنوز در ظاهر مدعی پایبندی به برجام هستند، اما در سال‌های گذشته به‌طور مستمر با آنان جلساتی داشته‌ایم و این روند همچنان ادامه داشته است. حتی در طول جنگ ۱۲ روزه، اگر به خاطر داشته باشید، بنده سفری زمینی از کشور برای شرکت در چند کنفرانس بین‌المللی داشتم و در ژنو نیز با وزرای خارجه آن کشورها و خانم کالاس، نماینده عالی اتحادیه اروپا، دیدار و گفتگو کردم. این گفتگوها پس از پایان جنگ نیز ادامه یافت.

به گزارش اسپادانا خبر، عراقچی گفت:

در مقطعی، یکی از اصلی‌ترین اختلافات ما با آنان موضوع سازوکار موسوم به «اسنپ‌ک» بود؛ سازوکاری که همواره تهدید می‌کردند از آن استفاده خواهند کرد. ما - نه تنها ایران بلکه روسیه و چین نیز - معتقد بودیم که آنها چنین حقی ندارند. دلایل این موضوع در مکاتبات متعددی که بنده با رئیس شورای امنیت داشتم و همچنین در نامه‌های وزرای خارجه روسیه و چین به‌طور جداگانه و در یک نامه مشترک تشریح شد. این مسأله در واقع یک دعوای حقوقی و سیاسی است که همچنان ادامه دارد. به اعتقاد ما، آنها از اساس چنین حقی ندارند.

شروط تروئیکای اروپایی برای تمدید قطعنامه ۲۲۳۱ مورد پذیرش ایران قرار نگرفت

وی گفت: در مقطعی، شرایطی را مطرح کردند که اگر محقق شود، سازوکار یادشده تمدید گردد و به قول خودشان «فرصتی دوباره به دیپلماسی» داده شود. اما این شروط نه مورد پذیرش ما قرار گرفت، نه اصولاً ما چنین حقی را برای آنان قائل بودیم، و نه شروطشان واقعی و معقول بود؛ ضمن آنکه با منافع ملی ما نیز سازگار نبود. این مناقشه همچنان ادامه دارد و نمایندگی جمهوری اسلامی ایران در نیویورک با همکاری نزدیک نمایندگی‌های روسیه و چین و همچنین برخی دیگر از کشورهای عضو شورای امنیت، رایزنی‌های بسیار فشرده‌ای را در این زمینه دنبال می‌کند. بنابراین ما هیچ‌گاه به شروط آنها وقعی ننهادیم.

عراقچی با اشاره به اینکه همکاری ما با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی موضوعی کاملاً مستقل است و هیچ ارتباطی با شروط یادشده ندارد، گفت: حتی پیش از آنکه آنها چنین شرطی را مطرح کنند، ما مشورت‌های خود را با آژانس آغاز کرده بودیم. دلیل این امر آن است که، هرچند تحولات و حملاتی رخ داد و مراکز هسته‌ای ما هدف بمباران قرار گرفتند، اما همکاری با آژانس برای ما هم دارای منافع است و هم الزامات. به هر حال، به عنوان یک عضو متعهد به معاهده NPT، تا زمانی که در این پیمان

حضور داریم موظف به رعایت الزامات و اقتضات بین‌المللی هستیم.

در زمینه مواد هسته ای ایران، هیچ تحول جدیدی رخ نداده است

وزیر خارجه ادامه داد:

در پایان عرایضم در این بخش باید به دو موضوع اشاره کنم: نخست، بحث همکاری با آژانس و دوم، موضوع مواد هسته‌ای. لازم است توضیح دهم که در این زمینه هیچ تحول جدیدی رخ نداده است. اگر اجازه دهید، شرح دهم که میان ما و آژانس چه اتفاقی افتاده و خواهش می‌کنم کمی شتابزده قضاوت نشود.

وی ادامه داد: حتی پیش از آنکه اروپایی‌ها چنین موضوعی را مطرح کنند، ما رایزنی‌های خود را با آژانس آغاز کرده بودیم. موضع ما در قبال آژانس این است که در شرایط جدید، همکاری‌های پیشین دیگر نمی‌تواند به همان شکل ادامه یابد. این امر دو دلیل اساسی دارد: نخست، تغییرات میدانی ناشی از حملات و تجاوز به برخی تأسیسات هسته‌ای ما که وضعیت را دگرگون کرده است؛ و دوم، قانونی که مجلس شورای اسلامی تصویب کرده و دولت را به اجرای آن ملزم ساخته است. بنابراین، با توجه به این دو عامل، مذاکراتی با آژانس آغاز شد تا چارچوب همکاری‌های آتی مشخص شود.

آژانس پذیرفته که همکاری ایران با این نهاد نمی‌تواند مانند گذشته باشد

عراقچی خاطر نشان کرد:

این مذاکرات منجر شد به سفر معاون مدیرکل آژانس به تهران و سپس اعزام هیئتی از سوی ما به وین. مذاکرات ادامه یافت و متنی تنظیم شد که حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد آن باقی مانده بود تا تکمیل شود. نهایتاً تصمیم گرفته شد که مذاکرات در محل ثالثی میان بنده و آقای گروسی ادامه یابد. این روند در قاهره به نتیجه رسید و توافقی به امضا رسید که چارچوب جدیدی برای همکاری‌ها تعریف می‌کند.

وزیر خارجه در ادامه ویژگی‌های این چارچوب جدید را برشمرده و گفت:

۱. آژانس پذیرفته است که حمله به تأسیسات هسته‌ای ایران اقدامی غیرقانونی بوده و هم با حقوق بین‌الملل، هم با منشور ملل متحد و هم با اساسنامه آژانس در تعارض است.
۲. آژانس رسماً تأیید کرده که شرایط جدیدی پدید آمده و بنابراین نوع همکاری‌ها نمی‌تواند مانند گذشته باشد و باید در چارچوب جدیدی تعریف شود.
۳. آژانس قبول کرده است که قانون مصوب مجلس شورای اسلامی برای جمهوری اسلامی ایران الزام‌آور است و همکاری‌های جدید باید در همان قالب انجام گیرد.
۴. در این توافق تصریح شده است که همه امور باید از طریق شورای عالی امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران پیگیری و اجرا شود. در متن توافق چندین بار به قانون مجلس و نقش شورای عالی امنیت ملی ارجاع داده شده است.
۵. آژانس پذیرفته که میان تأسیسات بمباران‌شده و تأسیساتی که تحت حمله قرار نگرفته‌اند، تفاوت وجود دارد و هرکدام شرایط خاص خود را دارند.

ایراتورهای روسی تعویض سوخت نیروگاه بوشهر را منوط به حضور بازرسان آژانس کردند.

وی ادامه داد: به عنوان نمونه، در خصوص نیروگاه هسته‌ای بوشهر، زمان تعویض سوخت فرارسیده است. طبق قوانین بین‌المللی و تعهدات موجود، این کار باید با حضور بازرسان آژانس انجام شود. اگر بازرسان حاضر نشوند، امکان تعویض وجود ندارد؛ حتی ایراتورهای روسی مستقر در بوشهر نیز این فرایند را منوط به حضور بازرسان آژانس می‌دانند. از این رو، موضوع در شورای عالی امنیت ملی بررسی و مجوز حضور بازرسان صادر شد تا عملیات تعویض سوخت انجام گیرد. این فرایند پیچیده است؛ ابتدا پلمب‌ها باید شکسته شود، سپس میله‌های سوخت خارج و پس از خنک‌سازی، سوخت جدید جایگزین گردد. این کار چند روز به طول می‌انجامد و حضور بازرسان در طول این مدت ضروری است.

شورای عالی امنیت ملی درباره درخواستهای بازرسی آژانس تصمیم می‌گیرد

عراقچی خاطر نشان کرد:

نمونه دیگر، رآکتور تحقیقاتی تهران است که در حوزه تولید داروهای هسته‌ای برای بیماران نقش حیاتی دارد. گفته می‌شود حدود یک میلیون نفر از مردم کشور به این داروها نیاز دارند. طبیعتاً بازرسی آژانس از این رآکتور نیز باید طبق روال صورت گیرد تا فعالیت آن در بهترین شرایط ادامه یابد. در این موارد نیز درخواست آژانس به شورای عالی امنیت ملی ارجاع داده می‌شود و پس از بررسی، در صورت تأیید، مجوز لازم صادر می‌گردد. بنابراین، توافق اخیر میان ما و آژانس یک چارچوب

جدید همکاری را ترسیم کرده که شامل ضوابط ویژه برای تأسیسات بمباران‌نشده و همچنین شرایط خاص برای دیگر مراکز است.

وی با اشاره به اینکه آژانس پذیرفته است که نگرانی‌های امنیتی جمهوری اسلامی ایران نسبت به این تأسیسات نگرانی‌هایی به‌جا و مشروع است و باید مورد توجه قرار گیرد، گفت: بر اساس توافق، در حال حاضر هیچ اقدامی از سوی آژانس صورت نمی‌گیرد تا زمانی که ایران مجموعه‌ای از اقدامات زیست‌محیطی و ایمنی را در این تأسیسات انجام دهد. پس از انجام این اقدامات، ایران گزارش مربوط به وضعیت این مراکز را نه به آژانس، بلکه به شورای عالی امنیت ملی ارائه خواهد کرد. شورای عالی نیز با لحاظ تمام دغدغه‌های امنیتی، تصمیم می‌گیرد که این گزارش به چه شکلی و در چه سطحی ارائه شود.

در حال حاضر نه تنها هیچ بازرسی انجام نشده، بلکه حتی توافقی برای انجام آن نیز صورت نگرفته است

وزیر خارجه ادامه داد:

پس از آن، موضوع راستی‌آزمایی گزارش مطرح می‌گردد. در این مرحله است که بحث دسترسی‌ها و بازرسی‌ها به میان می‌آید و باید مذاکرات جداگانه‌ای انجام شود تا مشخص گردد دسترسی‌ها به چه شکلی اعطا شود. نتیجه این مذاکرات نیز مجدداً به شورای عالی امنیت ملی ارائه خواهد شد و شورا به صورت موردی درخواست‌های دسترسی را بررسی و درباره آن تصمیم‌گیری خواهد کرد.

وی ادامه داد: بنابراین، همان‌گونه که ملاحظه می‌کنید، در حال حاضر نه تنها هیچ بازرسی انجام نشده، بلکه حتی توافقی برای انجام آن نیز صورت نگرفته است. همه چیز منوط به طی شدن مراحل است که قانون مصوب مجلس شورای اسلامی مشخص کرده و همچنین تصمیم‌گیری‌های شورای عالی امنیت ملی. به این ترتیب، تمامی نگرانی‌های امنیتی ایران در این روند مورد ملاحظه قرار می‌گیرد. این موارد به صراحت در متن توافق آمده و آژانس نیز پذیرفته است که مسیر همکاری جدید ایران در خصوص اماکن هسته‌ای بمباران‌نشده باید دقیقاً در همین چارچوب دنبال شود.

اعتبار توافق با آژانس تا زمانی است که هیچ اقدام خصمانه‌ای علیه ایران صورت نگیرد

وزیر خارجه با اشاره به اینکه قانون مجلس در توافق جدید کاملاً رعایت شده، ادامه داد: نگرانی‌های امنیتی ایران مورد توجه قرار گرفته است؛ نه صرفاً با موافقت، بلکه با پذیرش و اعتراف آژانس. همچنین، شکل همکاری جدید به‌طور رسمی مورد پذیرش قرار گرفته است. بر پایه همه این موارد، توافقی حاصل شد که مشخص می‌کند همکاری‌های آینده چگونه باید باشد. در حال حاضر هیچ بازرسی در دستور کار نیست. البته اگر از آقای گروسی پرسیده شود، ایشان خواهند گفت که بازرسی در توافق وجود دارد، اما این بازرسی مشروط به طی مراحل خاص خود است؛ مراحلی که در آن همه ملاحظات ایران، قانون مجلس و ملاحظات شورای عالی امنیت ملی لحاظ خواهد شد. نکته پایانی اینکه، پس از امضای توافق، من بلافاصله در کنفرانس مطبوعاتی این موضوع را اعلام کردم، در مصاحبه با خبرنگار صدا و سیما در قاهره نیز بر آن تأکید کردم و اکنون نیز مجدداً تصریح می‌کنم که اعتبار این توافق تا زمانی برقرار است که هیچ اقدام خصمانه‌ای علیه جمهوری اسلامی ایران صورت نگیرد؛ از جمله فعال‌سازی مکانیسم اسنپ‌بک. اگر علیرغم همه مخالفت‌ها در شورای امنیت، این مکانیسم فعال شود، از نظر ما این توافق دیگر هیچ اعتباری نخواهد داشت.

مواد هسته‌ای ایران زیر آوارهای ناشی از حملات به تأسیسات ما قرار دارد

وزیر امور خارجه درباره نحوه همکاری ایران و آژانس گفت:

پیش‌تر اعلام کرده‌ایم که اگر گزارشی در این زمینه تهیه شود، این گزارش باید توسط سازمان انرژی اتمی تنظیم گردد. آنچه مربوط به مواد هسته‌ای ماست، همگی در زیر آوارهای ناشی از حملات به تأسیسات بمباران‌شده قرار دارد. اینکه این مواد قابل دسترسی هستند یا خیر، و یا وضعیت بخشی از آنها چگونه است، در حال حاضر از سوی سازمان انرژی اتمی در دست ارزیابی است. پس از نهایی شدن این ارزیابی، گزارش مربوطه توسط سازمان انرژی اتمی به شورای عالی امنیت ملی ارائه خواهد شد و شورا با در نظر گرفتن تمامی دغدغه‌های امنیتی ایران درباره نحوه اقدام تصمیم‌گیری خواهد کرد.

در هر توافقی، هر طرف تلاش می‌کند روایت خود را برجسته‌تر بیان کند

وی ادامه داد:

در فضای رسانه‌ای و سیاسی تفاسیر متفاوتی مطرح شده است. علت این امر روشن است؛ در هر توافقی، هر طرف تلاش می‌کند روایت خود را برجسته‌تر بیان کند. آقای گروسی نیز باید به شورای حکام گزارش دهد که توافقی صورت گرفته که مورد رضایت او بوده و منطبق بر قوانین است. بنابراین، او تأکید می‌کند که دسترسی‌ها وجود دارد. اگر از من هم پرسید، می‌گویم بله دسترسی وجود دارد، اما پس از طی مراحلی که در آن تمام ملاحظات ایران رعایت می‌شود. از این رو، تفاوت تنها در نحوه بیان و برجسته‌سازی بخش‌های مختلف است، نه در اصل محتوا. متن توافق کاملاً روشن است و جای هیچ‌گونه تفسیر متفاوتی باقی نمی‌گذارد. این متن به صراحت مشخص کرده است که هرگونه دسترسی به اماکن بمباران‌شده ایران از این پس از چه مسیری باید طی شود؛ مسیری که تمام ملاحظات مجلس شورای اسلامی و شورای عالی امنیت ملی در آن لحاظ شده و همه نگرانی‌های امنیتی کشور رعایت خواهد شد.

متن اولیه توافق با متن نهایی تفاوت بسیار زیادی دارد

وزیر خارجه با اشاره به اینکه مجلس محترم شورای اسلامی در جریان توافق اخیر قرار داشته است، گفت: تصمیمات در شورای عالی امنیت ملی اتخاذ شده و رئیس محترم مجلس نیز یکی از اعضای این شورا هستند. البته اخیراً برخی فعالان سیاسی و مجازی پیش‌نویس متنی را منتشر کرده‌اند و مدعی شده‌اند که این همان توافقنامه نهایی است. در حالی که آن متن، اگر درست گفته باشند، یکی از متون اولیه ارائه شده از سوی آژانس بوده است. طبیعی است که در آغاز هر مذاکره، طرفین متونی با حداکثر خواسته‌های خود ارائه می‌دهند. این متون در جریان مذاکرات بارها اصلاح و تعدیل می‌شوند تا منافع طرفین تا حد امکان تأمین شود. بنابراین، متن اولیه با متن نهایی تفاوت بسیار زیادی دارد.

عراقچی ادامه داد: اگر متنی که برخی دوستان منتشر کرده‌اند، همان متن اولیه آژانس باشد، اساساً ملاک نیست و با متن نهایی تفاوتی از زمین تا آسمان دارد. جای تعجب است که دوستان چنین متنی را منتشر کرده‌اند. اگر واقعاً به متون دسترسی دارند، بهتر است متن نهایی را نیز ببینند و خودشان مقایسه کنند. این موضوع خود محل سؤال است که چگونه چنین متونی در فضای عمومی منتشر می‌شود و هر کسی ادعایی درباره آن مطرح می‌کند. آنچه بنده یا قاطعیت می‌توانم عرض کنم این است که متن نهایی همان است که توضیح دادم؛ تمام دغدغه‌های جمهوری اسلامی ایران در آن رعایت شده، همه نکات مورد نظر مجلس شورای اسلامی در نظر گرفته شده و دقیقاً در مسیری است که مجلس برای همکاری با آژانس تعیین کرده است.

مواد هسته‌ای در هر کشوری که باشد باید تحت نظارت آژانس قرار گیرد

سیدعباس عراقچی، وزیر امور خارجه در پاسخ به این سوال که «آیا ما باید مکان مواد غنی‌سازی شده را به اطلاع آژانس بین‌المللی انرژی اتمی برسانیم؟» گفت: این موضوع مربوط به اکنون نیست. هر زمان که گزارش ما آماده شد، شورای عالی امنیت ملی تصمیم خواهد گرفت که چه اقدامی باید صورت گیرد. این دقیقاً همان خواسته مجلس است که از این پس، تمام درخواست‌های آژانس باید توسط شورای عالی امنیت ملی بررسی و درباره آن تصمیم‌گیری شود. در زمان مناسب، آژانس و شورای عالی امنیت ملی تعیین خواهند کرد که چه اقدامی باید انجام شود. طبق قوانین بین‌المللی، مواد هسته‌ای در هر کشوری که باشد باید تحت نظارت آژانس قرار گیرد. با این حال، آژانس پذیرفته است که شرایط در ایران متفاوت شده و بنابراین نوع همکاری نیز باید متفاوت باشد.

رئیس دستگاه دیپلماسی گفت: از این رو، اینکه ما گزارش نهایی خود درباره مواد هسته‌ای را چگونه و در چه زمانی به اطلاع آژانس برسانیم، در زمان مقتضی که به این زودی‌ها هم نخواهد بود، توسط شورای عالی امنیت ملی تصمیم‌گیری خواهد شد.

چارچوب جدید که میان ایران و آژانس عصاره همه تجربیات گذشته است

وزیر امور خارجه درباره تجربیات همکاری با آژانس گفت: ما در طول سال‌های گذشته مسیری پرچالشی را با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی پشت سر گذاشته‌ایم و تجربیات فراوانی از نحوه همکاری و شیوه بازرسی‌های آژانس به دست آورده‌ایم. مجموعه این تجربیات در نهایت به توافقی منجر شد که امروز به امضا رسیده است.

وی ادامه داد: از این پس، همان‌طور که مجلس محترم نیز تشخیص داده است، همه امور باید از مسیر شورای عالی امنیت ملی بگذرد. دیگر مانند گذشته نخواهد بود که سازمان انرژی اتمی هر آنچه آژانس درخواست کند، بی‌فید و شرط در اختیارش قرار دهد؛ بلکه بر اساس توافق اخیر، هر درخواست آژانس باید به صورت موردی به شورای عالی امنیت ملی ارجاع داده شود، تمام دغدغه‌های امنیتی کشور مورد توجه قرار گیرد و سپس تصمیم‌گیری نهایی انجام شود.

عراقچی خاطرنشان کرد: چارچوب جدید که میان جمهوری اسلامی ایران و آژانس تعریف شده، عصاره همه تجربیات گذشته ما و نیز دستاوردهای حاصل از جنگ اخیر است. این توافق نظم جدیدی را بر همکاری‌های ما با آژانس حاکم می‌کند و امید آن می‌رود که مانع از تکرار تجربه‌های تلخ گذشته گردد.

عباس عراقچی گفت که اورانیوم ما زیر آوار تاسیسات هسته‌ای بمباران شده است.

برجسب ها: وزارت امور خارجه [1]

اتحادیه اروپا [2]

تحریم [3]

جنگ [4]